

LABO XX, verdichten en vervlechten. Pleidooi voor de tussenschaal

De stad Antwerpen lanceerde het 'LABO XX', een ontwerp-laboratorium met als doel dragers te vinden voor stadsvernieuwing en structuurversterking van de 20e eeuwse gordel van de stad. Vier teams werkten elk vanuit een eigen invalshoek. Het team van Palmbout Urban Landscapes, Blauwdruk Stedenbouw, De Nijl Architecten & Feddes Olthof Landschapsarchitecten koos een landschappelijke invalshoek. De focus ligt op het potentieel van de zuidelijkwestelijke groene lobben van de stad, die zich vandaag kenmerken als de restanten van oude landschappen waar de achterkanten van diverse stedelijke ontwikkeling samenkomen.

Tegenkracht geven en samenhang maken

In ons ontwerp onderzoek stelden we voor de authentieke landschapsstructuur, die in de basis altijd de grondslag is geweest voor het stedelijk weefsel, te herwaarderen en opnieuw een rol als identiteitsdrager toe te bedelen. Door landgoedstructuren, forten, beekvalleien onderling beter te verbinden en te versterken kan een daadwerkelijke groenblauwe structuur en een recreatief routenetwerk ontstaan. De rafelrand tussen landschap en stad is niet meer een stelsel van restgebieden en stadsachterkanten, maar een actieve zone die plaats biedt aan uiteenlopende stadsvernieuwings projecten: groter en kleiner, verschillend van functie en typologie maar met als gemene deler dat ze allen bijdragen aan het maken van samenhang tussen stad en landschap. De crux is tussen 'stadse' en 'landschappelijke' elementen steeds de beste samenhang te zoeken, ze hoeven elkaar niet meer te bijten.

Voorbeelduitwerkingen

Door middel van voorbeeldprojecten is de mogelijke winst in de rafelranden getest. In restgebieden, transformatiegebieden, in onbruik geraakte percelen. Het ontwerp laat nieuwe stadsprojecten zien (van verschillende functie en invulling) die steeds de verbinding tussen stad en landschap leggen en dit raakvlak van haar beste kant laten zien. Door inrichting van de buitenruimte als verblijfsruimte in de stad, door ferme voorkanten aan het landschap en door het

Definiëring van gebiedsopgaven en projecttypen.

Het ontwerp onderzoek beperkt zich niet tot de uitwerking van nieuwe woonprojecten. Uit het integrale voorstel tot landschappelijke structuurverbetering is een projectenkaart gedestilleerd die verschillende projecttypen en gebiedsopgaven benoemt. Deze kaart maakt het mogelijk voor gemeentelijke diensten en coalities van betrokkenen om een start met deelprojecten te maken. Door de inpassing in het grotere geheel zal ieder deelproject uiteindelijk blijven bijdragen aan de overkoepelende structuurverbetering. Het ontwerp onderzoek mondt zodoende niet alleen uit in een fysiek ruimtelijk raamwerk. Het geeft ook een voorzet voor ontwikkelstrategieën, geeft aan waar projectinitiatieven kunnen liggen, welke projecten met elkaar verband houden en welke verschillende instanties daarbij betrokken zouden kunnen/ moeten zijn.

BOVEN: Streefbeeld groene ruimte, ten zuidwesten van de stad Antwerpen

LINKS: een nieuwe voorkant aan het landschap; inbreiding in restlanden van het bestaande woonlint; verbindingen tussen lint en landschap (nieuwe voetpaden)

ONDER: vogelvlucht Hoboken, landschapsstructuren en stedelijk weefsel verbinden, projecten als schakel tussen landschap en stad

